MOZAIKA

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU ZÁKLADNÍ ŠKOLY

ŠVP školní družiny je přílohou ŠVP ZV

Identifikační údaje

Oficiální název: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Motivační název: MOZAIKA

Předkladatel:

Název školy:	Základní škola a mateřská škola Ostrava – Bělský Les, B. Dvorského 1, příspěvková organizace
Místo poskytovaných školských služeb:	B. Dvorského 1049/1, 700 30 Ostrava – Bělský Les
Právní forma:	příspěvková organizace
IČ:	70978352
IZO:	120100371
Identifikátor školy:	600145034
Kapacita ŠD:	300
Vedoucí vychovatelka:	Jana Kotalová
Koordinátor tvorby:	Jana Kotalová
Kontakt:	tel. 595 700 534 e-mail: skola@zsdvorskeho.eu www: www.zsdvorskeho.eu

Zřizovatel:

Název zřizovatele:	Statutární město Ostrava Městský obvod Ostrava – Jih
Adresa zřizovatele:	ul. Horní 3, 700 30 Ostrava – Hrabůvka
Kontakt:	tel: 599 444 444 fax: 596 764 413 e-mail: posta@ovajih.cz

Platnost dokumentu od 1. 9. 2024
Aktualizace 1. 9. 2026

Charakteristika činnosti školní družiny

Školní družina se zabývá zájmovým vzděláváním. Vychovává k smysluplnému využívání volného času a vybavuje účastníky dostatkem námětů pro jeho naplňování. Uskutečňuje jej formou pravidelné výchovně vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou rozšířených zájmových aktivit.

Obecné cíle vzdělávání:

- rozvíjí osobnost člověka i jeho učení a poznání, upevňuje a rozvíjí získané vědomosti
- osvojování základů hodnot pro osobní a občanský život
- upevňuje zásady demokracie, základních lidských práv a svobod
- vytváří pozitivní vztah k životnímu prostředí a jeho ochraně
- zprostředkovává znalosti o bezpečnosti a ochraně zdraví
- vychovává k smysluplnému využití volného času a vybavuje děti dostatkem námětů pro jeho naplňování

Kompetence:

Kompetence k učení

Vychovatel:

- prohlubuje informace o světě lidí, kultuře, přírodě a technice
- vede děti k pokládání otázek, hledání odpovědí, zkoumání, objevování, všímání si souvislostí mezi jevy
- nabízí aktivity, při kterých děti získané zkušenosti uplatňují v praktických situacích

Kompetence k řešení problémů

Vychovatel:

- vede k logickému a kreativnímu uvažování a řešení problémů, k pochopení, že vyhýbání se řešení problémů nevede k cíli
- učí děti problém pochopit, zjistit příčinu, promýšlet a plánovat jeho řešení

Kompetence komunikativní

Vychovatel:

- zapojuje děti do diskuse
- v komunikaci mezi vrstevníky i s dospělými jim umožňuje vyjadřovat jejich postoje, názory, prožitky, pocity, nálady
- nezapomíná, že ke správné komunikaci patří také naslouchání druhým

Kompetence sociální a personální

Vychovatel:

- vede k uvědomění, že dítě za sebe a své jednání odpovídá a nese důsledky
- vede k vnímavosti dítěte k nespravedlnosti, ubližování, ponižování, lhostejnosti a agresivitě
- v mezilidských vztazích a učíme je hledat správná řešení
- umožňuje spolupráci ve skupině tak, aby dítě bylo schopno tolerovat a respektovat druhé a uzavírat kompromisy, aby se dokázalo prosadit, i podřídit většinovému rozhodnutí
- uplatňuje základní společenské návyky

Kompetence občanská

Vychovatel:

- seznamuje děti s jejich právy a vede je k plnění povinností
- vede děti k respektování práv druhých
- podílí se na formování zdravého a bezpečného prostředí přírodního i společenského
- vede děti k reflexi základních ekologických souvislostí

Kompetence volnočasová

Vychovatel:

rozvíjí schopnost dítěte účelně trávit volný čas tak, aby se orientovalo v možnostech jeho aktivního a smysluplného využití
umožňuje dítěti svobodně vybírat zájmové činnosti podle jeho dispozic, rozvíjet své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
nacvičuje s dítětem umění odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času
vybavuje děti činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi

Vzdělávací plán školní družiny

Očekávané výstupy	**Témata**	**Blok**
- vypráví o životě rodiny - komunikuje na téma povolání, profese, koníčky - ztvárňuje dané téma výtvarně, dramaticky ad. - popisuje dům, byt, zařízení domácnosti - vytváří plány fiktivních bytů, domů - zařizuje fiktivní domácnost - popíše, jak se bezpečně dostane do školy a domů - hledá orientační bod - seznamujeme se s dopravní tématikou - orientuje se v budově školy - pojmenuje zaměstnance školy - zamýšlí se nad tím, co může změnit v budově školy, podílí se na výzdobě	Náš domov: U nás doma Náš dům Škola Cesta do školy: Ve škole	**Místo, kde žijeme**
- pracuje s atlasem, vytváří si plán své fiktivní cestovatelské výpravy - seznamuje se se světadíly, světovými stranami, orientací na mapě	Zeměkoule: Cestujeme prstem po mapě	**Svět**
- pracuje s mapou města - poznává historická místa - kreslí znak města - poslouchá a reprodukuje pověsti našeho regionu - vytváří projekt ideálního města - vlastními slovy popíše funkci pošty, knihovny, lékárny, banky, obchodu, nemocnice, nádraží, letiště apod. - kreslí, čím bych chtěl/ - a být - hraje si na prodavače, kadeřnice, popeláře apod. - beseduje o profesi hasiče, policisty, lékaře - navrhuje, jak se vyvarovat nebezpečí	Město, v němž žijeme Profese ve městě	**Naše vlast** **Naše město**
- představuje svou rodinu, popisuje rodinné zvyky - pokouší se pojmenovat všechny příbuzné - seznamujeme se s významnými dny - odůvodňuje, proč komu přát -dramatizuje scénky s tematikou blahopřání - vyrábí dárky - stanovuje si žebříček hodnot, pravidla soužití - učí se tolerovat odlišné jedince a jejich názory - učí se objektivně hodnotit sebe i své kamarády - připravuje dárky pro nové kamarády	Rodina: Portrét rodiny Máme se rádi Mí kamarádi	**Lidé kolem nás**

- používá „kouzelná slůvka" prosím a děkuji - volí pozdrav přiměřeně situaci -popíše, jak se chovat v divadle, na koncertě, výstavě - dramatizuje situace s tematikou chování na veřejnosti a v dopravních prostředcích - při společném stolování dbá na kulturu stolování a osvojuje si její zásady	Jak se správně chovat	**Pravidla chování**
- společně hodnotí chování v oddělení - zaujímá odmítavý postoj k vandalismu, ničení majetku, šikaně - zvládá samoobslužné činnosti	Chválíme a upozorňujeme na nedostatky	
- popíše charakteristické rysy ročních období - beseduje o čase (rok, měsíc, týden, den, hodina) - poznává hodiny - popíše zásady pravidelného denního a týdenního režimu - plánuje aktivní odpočinek - beseduje o zájmových akcích, činnostech - probíráme možná nebezpečí úrazů - hovoří o tom, jak byl/ a malý/ á - vypráví, jak se žilo v minulosti, vyhledá informace - Den stromů, poznává a určuje stromy - Den bez úrazů, popisuje zásady bezpečného chování - podzimní výstava výrobků, pracuje s přírodními materiály - organizuje Mikulášskou nadílku - v době adventní připravuje dárky, vyrábí ozdoby - chystá se na vánoční výstavku; jarmark - baví se na besídkách v odděleních, vypravuje o Vánocích, o tradicích - připravuje si masky na maškarní karneval - uvítá" 1. jarní den, připomene si znaky jara - seznamuje se s velikonočními tradicemi, maluje kraslice, chystá velikonoční výstavu - slaví DEN ZEMĚ, beseduje o zdravém životním stylu, zdravé stravě - vyrábí přáníčka ke Dni Matek - slaví Den dětí, připravuje a účastní se her a soutěží - účastní se dle zájmu ozdravných pobytů pořádaných školou	Kalendář Rok Režim dne Můj volný čas Jak se měníme Svátky, zvyky, tradice Svátky, zvyky, tradice, Podzim Zima Jaro Léto	**Lidé a čas**
- poznává a určuje stromy i rostliny - staví z přírodnin - využívá přírodnin k výtvarným a pracovním činnostem - hovoří o zvířatech (domácí, ve volné přírodě, v ZOO, hospodářská) - tvoří, maluje zvířata, využívá práce k výzdobě školy - sleduje změny v přírodě, charakteristické znaky jednotlivých ročních období využívá v tematických činnostech - pečuje o zeleň - beseduje o vodě a jejich skupenstvích - popisuje koloběh vody v přírodě - je seznámen s informacemi o změnách klimatu - v rámci Dne Země beseduje o ochraně přírody - třídí odpad, sbírá papír, plastové lahve	Rostliny a živočichové: Stromy a rostliny Živočichové Roční období: Příroda Voda, počasí Ochrana životního prostředí	**Rozmanitost**

- popíše lidské tělo a jeho funkce - sleduje, jak se mění míry, váha - znalosti o těle využívá při soutěžích, hrách a v dalších činnostech	Poznáváme své tělo: Lidské tělo, postava	**Člověk a jeho zdraví**
- upevňuje si návyky osobní hygieny a dodržuje ji - ujasňuje si význam otužování a zdravého životního stylu - hovoří o zdravé výživě, využívá smysly při poznávání a posuzování zeleniny, ovoce a dalších potravin	Pečujeme o své zdraví	
- dbá na důležitost pitného režimu - uvědomuje si možná nebezpečí a zjišťuje, jak jim předcházet - uvědomuje si nebezpečí při kontaktu s neznámým člověkem - učí se přivolat pomoc dospělého nebo - policie (tel.: 150,155, 158, 112) - učí se zásadám první pomoci	Předcházíme úrazům	
- dle počasí se účastní pobytu venku (obsah a činnosti jsou přizpůsobeny ročním obdobím) - relaxuje při spontánních hrách a činnostech - při pobytu venku si hraje, soutěží	Pobyt venku	

Délka a časový plán vzdělávání:
Činnost ŠD vychází z Vyhlášky o zájmovém vzdělávání č.74/2005 Sb., v platném znění, ŠVP pro základní vzdělávání naší školy SOS a ŠVP ŠD Mozaika. Dále pak z ustanovení Školského zákona č.82/2015 Sb. ze zákona o zpracování osobních údajů č.561/2004 Sb. Školského zákona. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.
Délka zájmového vzdělávání a z ní vyplývající časový plán je pro náš ŠVP stanoven vzhledem k organizační struktuře oddělení a kroužků rozšířené zájmové činnosti na **jeden školní rok**. Tato délka časového plánu plně vyhovuje a zohledňuje pojetí a členění tematického celoročního plánu práce ŠD, který vychází z rozčlenění a zařazení do ročních období, jimiž jsou činnosti motivovány a ovlivňovány. Kromě společného celoročního plánu práce ŠD má zpracován plán činnosti každé oddělení a rozšířená zájmová činnost.

Formy vzdělávání:

- Provoz ŠD: ranní provoz 6:00 – 7:40 hod./příchod do 7:30 hod.

  odpolední provoz 11:40 – 17:00 hod.
- **pravidelné výchovné a vzdělávací činnosti** (odpočinkové, rekreační, zájmové, sebeobslužné, příprava na vyučování) - zahrnuje každodenní činnost účastníků přihlášených k pravidelné docházce

- **rozšířená zájmová činnost ŠD – kroužky:** 15:00 – 16:30 hod.

- **spontánní činnosti:** spontánní aktivity zahrnuty do pravidelné činnosti ŠD / hry v ranní ŠD; odpolední klidové, odpočinkové, relaxační a rekreační činnosti, zájmové činnosti, činnosti při pobytu venku /

- **příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická činnost –** besedy, soutěže, výstavy, exkurze, výlety, sportovní akce, akce pro rodiče a děti

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami: dle vyhlášky č. 27/2016 sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

- splňujeme podmínky pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- respektujeme individualitu každého žáka
- vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj
- individuálním přístupem nabízíme také začleňování žáků s poruchami chování ve spolupráci s poradenským pracovištěm školy a úzké součinnosti se školním psychologem a školními asistenty
- dle stupně a charakteru jejich handicapu bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti
- při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby
- pro rozvoj talentovaných jedinců bude naše ŠD nabízet další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu

Podmínky pro přijímání uchazečů a podmínky ukončování vzdělávání:

- činnost školní družiny je určena především pro žáky 1. stupně ZŠ
- dle potřeby (individuální přístup, zdravotní a jiné problémy je možno na doporučení výchovných poradců, psychologa, třídních učitelů, na žádost rodičů apod.) v případě nenaplněnosti oddělení přijmout k pravidelné docházce také žáky 2. stupně
- základní provozní jednotkou je oddělení, které se naplňuje do počtu 30 dětí nebo dle § 111a odst. 4 školského zákona – výjimka z nejvyššího počtu žáků
- přijetí k zájmovému vzdělávání rozhoduje ředitel, postupuje podle pravidel, která stanoví v ŠVP
- přijetí je provedeno na základě vyplnění přihlášky (zápisního lístku) zákonným zástupcem žáka
- žáci mohou být přijímání v průběhu celého školního roku
- podmínkou přijetí je také zaplacení Úplaty za zájmové vzdělávání, výši úplaty určuje zřizovatel
- platbu je hrazena bezhotovostně (přidělení VS) pololetně nebo za celý školní rok, hotovostní platba pouze výjimečně
- ředitel školy může na žádost rodičů a na základě doložených potvrzení z Úřadu práce rozhodnout o snížení nebo prominutí platby za zájmové vzdělávání
- odhlašování žáků – ukončení docházky do ŠD probíhá na základě písemného oznámení zákonného zástupce žáka nebo z důvodu nezaplacení úplaty
- ředitel školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů
- z důvodu zajištění bezpečnosti při specifických činnostech v kroužcích je maximální počet určen hranicí do 15 účastníků, více účastníků podmíněno dvěma vychovateli

Pedagogové se průběžně vzdělávají v rámci vzdělávacích kurzů NIDV, KVIC, DVPP a nabídky dalších subjektů. Vzdělávání je zaměřeno na nové formy pracovních a zájmových činností u vedoucí vychovatelky také na legislativu. Odborné zaměření **prohlubují také samostudiem a využíváním odborné literatury.**

Materiální podmínky

Činnost ŠD probíhá v 9. odděleních. Všechna oddělení jsou zřízena ve třídách, kde probíhá dopolední výuka. Rozvrhy těchto tříd jsou upraveny tak, aby byla výuka ukončena v 12.35 hod.. V době, než se třída uvolní, pobývají žáci v kmenových třídách. Taktéž ranní družina je organizována ve třídách. Od 15:00 – 16:00 hod. se oddělení 7. - 9. spojují podle počtu účastníků v odděleních 1. – 5., od 16:00hod se účastníci spojují v odděleních 1. – 3. podle počtu účastníků.

Kromě tříd, které jsou vybaveny pro odpočinkové, rekreační i zájmové činnosti zájmového vzdělávání, využívá školní družina prostory chodby (stolní tenis, kulečník, multifunkční stoly, maxi dřevěné hry, vzdušný hokej).

Všechny třídy mají koberce, každá třída má samostatný prostorný kabinet, kde jsou uloženy pomůcky.

Žáci ŠD mohou využívat ke svým činnostem, akcím a projektům tělocvičnu, sportovní halu, baletní sál, multifunkční hřiště, zahradu MŠ, školní knihovnu, cvičnou kuchyňku, keramickou dílnu a všechny ostatní prostory školy.

Vychovatelé a žáci se značnou měrou podílí na výzdobě a estetizaci školy, kde prezentují výsledky své tvořivosti.

Materiální vybavení je závislé na finančních možnostech školy. Jednotlivá oddělení mají pomůcky a hry, které rozvíjí schopnosti žáků, v dostatečném množství. Nové pomůcky pro zájmové vzdělávání a spotřební materiál je zajišťován z části úplaty za zájmové vzdělávání.

Ekonomické podmínky

- Úplata za zájmové vzdělávání se řídí **§123 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb.**,
- Úplata může být snížena nebo prominuta v těchto případech:
  a) je-li účastník nebo jeho zákonný zástupce příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi
  b) náleží-li účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci zvýšení příspěvku na péči
  c) při svěření účastníka do pěstounské péče a má-li nárok na příspěvek na úhradu potřeb
  d) při vzniku nároku na přídavek na dítě
  Výše zmíněné sociální úlevy je třeba vždy doložit spolu s žádostí řediteli školy, u přídavku na dítě zajistí zákonný zástupce Oznámení o přiznání dávky státní sociální podpory čtvrtletně, u dávky hmotné nouze měsíčně. V případě, že zákonný zástupce přestane dávku pobírat, má neodkladnou oznamovací povinnost vůči školní družině.
  - dojde-li k omezení nebo přerušení provozu družiny po dobu delší než 5 dnů bude úplata za zájmové vzdělávání poměrně snížena (vyhláška č. 423/2020 Sb.).
- Úplatu za zájmové vzdělávání je možné vrátit účastníkům z důvodu odhlášení ze školní družiny/přestup na jinou školu, nezájem o zájmové vzdělávání

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

BOZP pro žáky vychází z Organizačního řádu školy, jehož součástí jsou přílohy, které zahrnují všechny bezpečnostní možnosti, na které je třeba brát ohled. Žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečnosti, ochrany zdraví a prevence sociálně patologických jevů, pravidly pro zacházení s majetkem školy. Vzájemné vztahy mezi zaměstnanci školy a žáky, nepřímo i zákonnými zástupci žáků, musí vycházet ze zásad vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti. Dbáme na vytváření partnerských vztahů podložených vzájemnou úctou, důvěrou a spravedlností, na dodržování základních společenských pravidel a pravidel slušné a zdvořilé komunikace.

Účastníci zájmového vzdělávání jsou seznámeni s Vnitřním řádem ŠD, Vnitřním řádem ŠJ, poučeni o pravidlech bezpečného chování vždy na začátku školního roku, při přihlášení k zájmovému vzdělávání, před každou akcí ŠD, týdně dle potřeby a povahy činností – zápis do Přehledu výchovně vzdělávací práce. Seznámeni s Vnitřním řádem ŠD jsou také zákonní zástupci účastníků.

Z důvodu zajištění bezpečnosti žáků až do odchodu účastníka zájmového vzdělávání ze školského zařízení a z důvodu nadstandartní nabídky zájmových činností a kroužků, vyžaduje organizování, přesun a osobní předávání žáků přímou práci vychovatele (bezpečnost a ochrana zdraví, upevňování návyků osobní hygieny, zvládání samoobslužné činnosti, předcházení vzniku šikany, vandalismu a ničení majetku).
Organizační směrnice obsahuje popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví, za nichž se zájmové vzdělání uskutečňuje.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- Vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání
- Vhodný stravovací a pitný režim podle věkových a individuálních potřeb žáků
- Zdravé prostředí užívaných prostoru podle platných norem – odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, hygienické vybavení prostoru
- Bezpečné pomůcky
- Ochrana účastníků před úrazy:
  - První pomoc
  - Zvláštní pravidla při pracovních činnostech
  - Činnosti na sportovišti (hřiště, tělocvična, zahrada MŠ)
  - Výlety a akce konané mimo školu (chůze po silnici, pohyb ve městě, přesun v MHD, co dělat, když se ztratím)
  - Škola v přírodě, ozdravné pobyty
  - Činnosti v přírodě (koupání, terénní hry, vycházky)
- Výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů, pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti (provozní řády heren, keramické dílny, tělocvičen, haly, hřiště, baletního sálu, kuchyňky, školní knihovny)
- Dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, praktická dovednost zaměstnanců poskytovat PP

Psychosociální podmínky:

- Vytváření prostředí pohody, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, empatie, spolupráce a pomoc druhému
- Respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu účastníků a osvojování si toho, co má pro ně praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti
- Věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě účastníků, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi, dostatečná zpětná vazba
- Ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- Spoluúčast žáků na plánování činnosti, provádění i následném hodnocení
- Včasná informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti v zařízení

Celoročně ŠD zajišťuje:

- Spolupráci s vedením školy, třídními učiteli, asistenty pedagoga, výchovnými poradci, školním psychologem
- Rozvíjení kompetencí k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, kompetence občanská a volnočasová
- Aktivní spolupráce při celoškolních akcích

- Organizace a spoluúčast na akcích pro rodiče s dětmi (podle aktuálního celoročního plánu ŠD)
- Podle možností aktivity zaměřené na rozvoj jazykových dovedností (metoda CLILL, procvičování znalostí formou hry)
- Koordinaci obědů a odchodů žáků ŠD na hokejové tréninky
- DVPP, samostudium odborných časopisů a literatury (Informatorium, Speciál pro školní družiny), web nasedruzina.cz
- Výzdobu prostor školy a chodeb ŠD, Galerie na šnůře
- Péči o květinovou výzdobu ŠD
- Zvyšování čtenářské gramotnosti žáků nabídkou knih Klubu čtenářů (Albatros, Fragment, Egmont), spolupráce s MŠ
- Evidenci a kontrolu úplaty za zájmové vzdělávání
- Tematické výstavy
- Rozvoj čtenářské gramotnosti žáků / společná četba knih na pokračování, návštěvy školní knihovny
- Výrobu dárků, reprezentaci školy
- Nákup pomůcek pro školní družinu
- Inventarizaci

Podzimní období:

- Příprava oddělení na nový školní rok
- Nabídka a nábor do rozšířených zájmových činností ŠD/plakáty, přihlášky
- Školení BOZP
- Výzdoba oddělení téma Podzim
- Podzimní výstavka ŠD/Galerie na šnůře, podzimní veršování
- 20. 9. Den malování mandal/zapojení do celostátního projektu Mandala dětem
- Výstavka k volbám 9.10. - 10. 10.
- 5. 10. – 9.10. Ozdravný pobyt 2. B, 3. B/téma Indiáni
- 4. 10. Světový den zvířat
- 12. 10. – 16. 10. Erasmus Days/evropské země, Erasmus myšlenka, evropské pozdravy
- Příroda od podzimu do léta, podzimní soutěžní kvíz
- Den stromů 20. 10. (tematicky zaměřené aktivity v jednotlivých odděleních), výstava výtvarných a pracovních činností
- Výlety s dětmi Poznávej svoje město a okolí/říjen, listopad
- Zamykání lesa s lesními skřítky/akce pro rodiče s dětmi 10. 11.
- Den laskavosti 13. 11. /charitativní potravinová sbírka ve ŠD 9. 11. – 16. 11.
- Účast na soutěžích modelářů/Mistrovství modelů Slovenska - Nitra, Mistrovství ČR – Architektury v Dubenci, Patlák ve Vysokém Mýtě, Vracov - Zlatý chroust

Zimní období:

- Zdobení vánočního stromečku na náměstí Ostrava Jih
- Advent/29.11. – využití materiálů z adventního putování, výzdoba v odděleních, zdobení stromečků
- Mikulášská nadílka v jednotlivých odděleních
- Vánoční přespávačka ve ŠD

- Vánoční posezení v jednotlivých odděleních
- Vánoční koncert ŠD – Děti dětem (účinkují žáci z jednotlivých oddělení)
- Masopust ve ŠD
- Výroba dárků k zápisu dětí do 1. tříd, výroba pamětních medailí z keramiky
- Účast na soutěžích modelářů/Finále Ligy a Mistrovství ČR 2026 v Neratovicích, Vánoční cena v Uherském Hradišti
- Zimní soutěž modelů s hlasováním o NEJ model pro žáky ZŠ
- Výlety s dětmi Poznávej svoje město a okolí
- Příroda od podzimu do léta, zimní soutěžní kvíz
- 28. 1. mezinárodní den Lega
- Maškarní karneval s Hopsalínem

Jarní období:

- Březen – měsíc knihy/společné čtení, kvízy, aktivity
- Zdobení zlatice na náměstí Ostrava Jih/březen 2027
- Účast na soutěžích modelářů / Praha - Pražské jaro, Beskyd model show Kopřivnice, Slavičínský šikula, Model show Karviná
- Jarní dílna, velikonoční workshop spojený s výstavou prací žáků RZČ ŠD Keramiky, Modeláře a Malých umělců 23. 3. 2027
- Hádankový týden
- Ozdravný pobyt 2027 /téma Na moři s piráty
- Příroda od podzimu do léta / jarní soutěžní kvíz
- Projektový týden ke Dni Země 20. 4. – 24. 4. 2027 (Rybníky a vodní plochy, voda)
- Den matek (výroba dárků a přání v jednotlivých odděleních)
- Výlety s dětmi Poznávej svoje město a okolí

Letní období:

- Výlety s dětmi Poznávej svoje město a okolí
- Den vesmíru 2. 5., 3. 5. Den Slunce/tematické aktivity, výstava výtvarných a pracovních činností
- Mezinárodní den hasičů 4. 5.
- Den Evropy 9. 5. / toulky Evropou, státy EU
- Papír show Ostrava / mistrovství ČR pořádáno v hale ZŠ Dvorského (mezinárodní soutěž papírových modelů
- Účast na soutěžích a výstavách modelářů / Hoym model fest Rybnik v Polsku, soutěž v Dolní Lutyni
- Pečujeme o své zdraví, předcházíme úrazům
- Světový den včel 20. 5.
- Rodinné odpoledne plné čar a kouzel (akce pro rodiče s dětmi)
- Den pikniku/oslava dne dětí ve školní družině
- Příroda od podzimu do léta /letní soutěžní kvíz

Rozšířené zájmové činnosti ŠD: 15:00 – 16:30 hod/organizováno podle zájmu dětí

- Papírové modelářství
- Angličtina hrou
- Keramika
- Herní doupě
- Hravé čtení
- Pohybové hry
- Malí umělci
- Kuchtíci

Klíčové a odborné kompetence rozvíjené v RZČ:

- **Kompetence k učení** – pracuje s učebními materiály a pomůckami, pozná vlastní pokroky, dokáže vyhledávat a využívat informace v praktickém životě, samostatně pozoruje a získané výsledky porovnává

- **Kompetence sociální a personální** – účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, chápe potřebu efektivně spolupracovat při řešení daného úkolu

- **Kompetence k realizaci zájmové činnosti a aktivnímu využívání volného času** – projevuje smysl pro kulturu a tvořivost, používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla

- **Kompetence k řešení problémů** – všímá si dění a problémů, řeší problémy, na které stačí, náročnější s oporou a pomocí dospělého
- **Komunikativní kompetence** – samostatně vyjadřuje své myšlenky, rozšiřuje svou slovní zásobu, dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými), dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítače, audiovizuální prostředky)

Keramika – začátečníci a pokročilí

Cíle vzdělávání:

- naučit základním znalostem a řemeslným dovednostem v oboru
- dát možnost k rozvoji citu pro materiál
- umožnit rozvoj tvořivosti, představivosti, fantazie
- podpořit kladný vztah k výtvarnému umění a k tvůrčí práci

Obsah činnosti:

- seznámení s materiálem a jeho zpracováním
- práce s plátem (válení, vykrajování, konstrukce)
- práce z volné ruky (mačkání, modelování, jednoduchý výrobek) a práce z bloku (odebírání, přidávání)

- práce s barevnou hlínou (kombinování)
- práce s hliněnými hádky (spojování, konstrukce)
- povrchová úprava hlíny (plastická, engoby, glazury, barvítka)
- témata podzim, zima i Vánoce /jaro/ Velikonoce/ léto, soutěžní témata, drobné dárky

Očekávané výstupy:

- zvládne zpracovat hlínu a vyrobit jednoduchý výrobek z ruky
- dokáže vyválet plát a vytvořit z něj výrobek
- dokáže vytvořené výrobky dekorovat plastickým zdobením, správně použít engobu, glazuru, barvítka, oxid
- umí tvořivě přemýšlet a pracovat s pomocí a postupem času i samostatně
- dokáže si zorganizovat pracovní prostor, postup práce, její dokončení a úklid po práci
- spolupracuje s ostatními a respektuje jejich prostor

Metody práce:

- klasické (vysvětlování, předvádění, napodobování, instruktáž)
- aktivizující (rozhovor, výtvarný experiment, řešení problému)

Papírové modelářství

Cíle vzdělávání:

- poskytnout dětem možnost ověřit si své schopnosti a dovednosti při uvedených aktivitách, porovnat tyto schopnosti a dovednosti s dalšími dětmi
- rozvíjet morálně volní vlastnosti a smysl pro fair-play
- rozvíjet schopnosti dětí – trpělivost, zručnost, jemnou motoriku, logické myšlení

Obsah:

- Modely zaměřené tematicky
- (Technika, M1-) D, Armáda, Architektura, 1ZS, letecká a kosmická technika) Děti se seznámí s nejrůznějšími materiály: papír, plasty, dřevo, drátky….
- Seznámení se také s technikami práce lepení natupo, podlepování, patinování a zašpinění modelů, doplňky z plastu a drátu

Očekávané výstupy:

- Děti si každý výrobek dokončí
- Orientují se ve třídě – kde jsou, pomůcky, k čemu souží, jaký materiál je zapotřebí k práci
- Organizují si práci na svém výrobku
- Dovedou uklidit pracovní místo

- Pomáhají si navzájem, radí se
- Kolektivní práce na výrobku
- Dbají na hygienu a osobní bezpečnost

Metody práce:

- Vysvětlení práce
- Názorná ukázka
- Pracovní postupy
- Motivační pomůcky a rozhovory
- Vlastní práce
- Úklid místa
- Vyhodnocení výrobku

Důraz je kladen na ochranu zdraví při práci, bezpečnost při zacházení s nástroji a pomůckami.

Malí umělci

Cíle vzdělávání:

- Posilovat jemnou motoriku a koordinaci pohybu
- Rozvíjet a upevňovat smysl pro krásu, barvy, fantazii, představivost
- Naučit základním znalostem a dovednostem ve vykonávané činnosti
- Rozvíjet vztah k uměleckým tvorbám, k výtvarnému umění a k ručním pracím

Obsah činnosti:

- Žáci se seznámí s nejrůznějšími materiály pro tvorbu
- Seznámí se s různými technikami tvoření jednotlivých výrobků: malování barvou, stříkání barvou, výroba náramků, vyšívání
- Výrobky se zaměřují na jednotlivá období v roce: vánoce, velikonoce, svátky, dárky

Očekávané výstupy:

- Dokončení výrobků žáků
- Samostatné přemýšlení nad výrobkem a organizace práce na svém výrobku
- Vzájemná pomoc mezi sebou
- Úklid pracovního místa
- Pracovní hygiena a bezpečnost
- Orientace v místnosti – znalost pracovního místa, pracovních pomůcek, materiálu

Metody práce:

- Klasické – slovní (vysvětlení pracovního postupu, popis)
- Názorné – demonstrační
- Praktické (nácvik pracovních dovedností)
- Motivující (pochvala, vyhodnocení)

Hravé čtení

Cíle vzdělávání:

I. Dlouhodobý cíl

· smysluplné trávení volného času jako prevence patologických jevů, vychovat z každého žáka nezávislého a přemýšlivého čtenáře.

II. Střednědobé cíle

a) kognitivní: porozumění textu (žáci uvážlivě volí četbu, reflektují průběh svého čtení a čtenářství, využívají vhodné strategie a postupy při práci s texty),
b) afektivní: vstřícný vztah ke čtení (zaujetí četbou vytváří návyk pravidelného čtení, který žákům přináší zážitek z četby, zvyšují se šance, že se jejich čtenářské dovednosti a znalosti budou rozšiřovat),
c) psychomotorické: čtení jako součást životního stylu jedince (směřování žáků k vhodným volnočasovým aktivitám)

III. Krátkodobý cíl

· radost ze čtení: pozitivní emoce a zážitky spojené s četbou sdílené s ostatními žáky.

Obsah činnosti:

a) **sdílení vlastního čtenářství spolu s doporučováním si četby navzájem,**
· vrstevnické doporučování je hlavním faktorem při výběru knihy a v motivaci k četbě,
a) **samostatné čtení knih dle vlastního výběru,**
b) **přímá práce s knihou,**
c) **slovní hry, rébusy, křížovky, dramatické a fantazijní hry,**
d) **portfolio čtenáře s pracovními listy.**

Očekávané výstupy:

Účastník

a) si vybírá knihy podle ilustrací, podle obalu, podle svého zájmu a s pomocí dospělého, začíná si samostatně vybírat knihy, které mu přinášejí čtenářský zážitek,
b) soustředěně naslouchá čtenému textu, podle své volby se zapojuje do vyprávění nebo do diskuze o přečteném, vyhledává příležitosti k hovorům o knihách a textech,
c) odhadne obsah či děj podle ilustrací nebo obálky knihy, povídá si, o čem je čtený text,
d) hledá shody a rozdíly mezi tím, co čte, a mezi vlastní zkušeností, znalostmi a světem, s dopomocí vyvodí jednoduché informace či závěry,
e) rozpozná různé typy jednoduchých textů (báseň, pohádku, příběh, naučný text), začíná rozpoznávat základní stavební prvky a rysy textu (nadpis, obálka knihy, kde text začíná a končí),
f) si vybírá text podle potřeby (encyklopedii, když se chce něco dozvědět…), doptává se, pokud něčemu nerozumí, používá ilustrace k lepšímu porozumění textu,
g) rád se vrací ke svým známým a oblíbeným knihám,
h) s dopomocí reflektuje své čtení a čtenářství, rád sdílí své čtenářské zkušenosti a zážitky v komunitě čtenářů.

Metody práce:

a) slovní: rozhovor, práce s textem, vysvětlování,
b) názorně demonstrační: předvádění a pozorování (představení vlastní knihy, dramatické hry), práce s obrazem (ilustrace, pracovní listy),
c) praktické: vytváření dovedností (psaní, aktualizace schopností a zkušeností žáka, orientace v situaci, aktivní hledání problému), napodobování, produkční metody (tvořivá činnost ve slovní, dramatické, fantazijní i písemné rovině)

Pohybové hry

Cíle vzdělávání

- Podpora kvalitního tělesného a duševního vývoje dětí
- Osvojení si základních dovedností při pohybových aktivitách
- Vybudování a rozvíjení kladného vztahu k pohybu a sportu

Obsah činnosti

- Děti se seznámí s pohybovými aktivitami
- Děti se seznámí se zásadami cvičení a práce se švihadly, na lavičkách, s různými druhy míčů, gymbally, žíněnkami apod.
- Děti hrají soutěživé a míčové hry
- Děti se učí týmovosti

Očekávané výstupy

- Žáci uplatňují hlavní zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách v tělocvičně a na hřišti
- Žáci zvládají jednoduché i složitější pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné v týmu
- Žáci reagují na základní pokyny k osvojené činnosti
- Žáci dodržují pravidla her a soutěží
- Žáci zvládají osvojené pohybové dovednosti

Metody práce

- Ukázka, popis, napodobení
- Řízené hry
- Cvičení dle předlohy
- Cvičení na stanovištích
- Cvičení a práce ve skupinách

Kuchtíci

Cíle vzdělávání:

Dlouhodobý cíl

· pozitivní vztah k vaření, vedení k samostatnosti, sebeobsluha, pořádek a čistota, smysluplné trávení volného času jako prevence patologických jevů, profesní směřování

Střednědobé cíle

a) kognitivní: osvojování a prohlubování základů vaření, znalost receptů a jejich postupů, osvojování a dodržování základních principů stolování,

b) afektivní: spolupráce s vrstevníky během přípravy pokrmů, hospodárné zacházení s potravinami, udržování pořádku a čistoty prostřednictvím úklidu,

c) psychomotorické: osvojování si pracovních postupů, dodržování obecných zásad bezpečnosti a hygieny při práci včetně zásad bezpečnosti a ochrany při práci s náčiním, kuchyňským inventářem i spotřebiči.

Krátkodobý cíl

·radost z vaření: pozitivní emoce a zážitky spojené s vařením sdílené s ostatními žáky.

Obsah činnosti:

a) **psaní a kreslení receptů do sešitu „Kuchtíkovy recepty“,**
b) **příprava pokrmů a jejich konzumace,**
c) **úklid kuchyňky po vaření**

Očekávané výstupy:

Žák
a) **se seznamuje s prostředím a vybavením kuchyně (náčiní a spotřebiče),**
b) **připraví s pomocí jednoduchý pokrm,**
c) **si uvědomuje nástrahy kuchyně při vaření (např. nůž je ostrý, hrnec pálí, olej je rozžhavený, voda horká apod.) a dbá pokynů pedagoga,**
d) **připraví tabuli pro jednoduché stolování,**
e) **se chová vhodně při stolování,**
f) **udržuje pořádek a čistotu pracovní plochy**

Metody práce:

a) slovní: rozhovor, práce s textem (příprava pokrmů dle receptu), vysvětlování,
b) názorně demonstrační: předvádění a pozorování (vaření), instruktáž (rozvoj motorických a pracovních kompetencí při vaření),
c) praktické: vytváření dovedností (psaní, aktualizace schopností a zkušeností žáka, orientace v situaci, aktivní hledání problému), napodobování, manipulování (poznávání prostředí, zařízení a vybavení školní kuchyňky), produkční metody (psaní a kreslení receptů, hotové pokrmy)

Herní doupě

Cíle vzdělávání:
Dlouhodobý cíl
· smysluplné trávení volného času jako prevence patologických jevů, vychovat z každého žáka přemýšlivého jedince regulujícího své emoce vhodně k dané situaci.

Střednědobé cíle
b) kognitivní: výběr her (účastníci si uvážlivě vybírají hry dle svých preferencí), pochopení a porozumění (herní pravidla), aplikace (opakované hraní her dle pravidel)
c) afektivní: práce s vlastními emocemi, přiměřené emoční reakce vůči protihráčům, reagování na dynamiku her (jednou se mi daří, podruhé ne), fair play, budování přátelských vazeb s ostatními
d) psychomotorické: zpřesňování vedoucí k zautomatizování (hraní her pod dohledem a poté bez pomoci), směřování účastníků k vhodným volnočasovým aktivitám

IV. Krátkodobý cíl
· radost ze hraní: pozitivní emoce a zážitky spojené s hraním sdílené s ostatními.

Obsah činnosti:
e) **sdílení vlastního herního nadšení spolu s doporučováním si her navzájem,** vrstevnické doporučování je hlavním faktorem při výběru her a v motivaci k hraní,
f) **samostatné hraní her dle vlastního výběru,**
g) **přímá práce s pravidly a jejich postupné osvojování,**
h) **deskové, slovní, karetní, kostkové, retro hry, únikové hry, logické hry a hlavolamy,**
i) **vymýšlení, vytvoření a hraní vlastních her**

Očekávané výstupy:

Účastník

i) si vybírá hry podle svého zájmu a s pomocí dospělého, začíná si samostatně vybírat hry, které mu přinášejí herní zážitek,
j) soustředěně naslouchá pravidlům, která si postupně osvojuje, doptává se, pokud něčemu nerozumí,
k) vyhledává příležitosti k hovorům o hrách, které má rád,
l) rád se vrací ke svým známým a oblíbeným hrám,
m) se seznamuje s ostatními účastníky v kroužku, navazuje s nimi přátelské vazby, umí se vcítit do emocí svých spoluhráčů i protihráčů a snaží se vhodně regulovat své pocity,
n) rozpozná různé druhy a typy her (slovní, logické, deskové, párové, skupinové, pro jednotlivce…),
o) si vybírá hru podle potřeby a momentální nálady (skupinové a párové pro kolektivní hru, sólo hru pro samostatné individuální hraní),
p) s dopomocí reflektuje své herní pokroky, rád sdílí své herní zkušenosti a zážitky v komunitě hráčů.

Metody práce:

d) slovní: rozhovor, práce s textem, vysvětlování,
e) názorně demonstrační: předvádění a pozorování (představení vlastních her, sledování hraní druhých), instruktáž (pravidla her),
f) praktické: napodobování (učení se hraní her podle pravidel), vytváření dovedností (osvojování si her, aktualizace schopností a zkušeností žáka, orientace v situaci, aktivní hledání problému), napodobování,
g) aktivizující: diskuzní, didaktické hry

Angličtina hrou

Cíle vzdělávání

I. Dlouhodobý cíl

- Vytvářet u žáků pozitivní vztah k anglickému jazyku prostřednictvím her, pohybových, tvořivých a zábavných aktivit.
- Rozvíjet základní komunikační dovednosti v anglickém jazyce, podporovat přirozenou zvídavost, sebevědomí a odvahu při používání cizího jazyka.
- Vést žáky ke smysluplnému trávení volného času, vzájemné spolupráci a respektování ostatních.

II. Střednědobé cíle

a) **Kognitivní:**

- osvojování a rozšiřování základní anglické slovní zásoby z běžného života,
- porozumění jednoduchým anglickým pokynům, otázkám a krátkým větám,
- rozvíjení paměti, pozornosti, představivosti a logického myšlení prostřednictvím jazykových her,
- seznamování s tradicemi a kulturou anglicky mluvících zemí.

b) **Afektivní:**

- vytváření kladného vztahu k anglickému jazyku a radosti z jeho používání,
- posilování sebedůvěry při komunikaci v cizím jazyce,
- rozvíjení spolupráce, vzájemné pomoci a respektování individuálních schopností ostatních,
- odbourávání ostychu a strachu z chyb při používání angličtiny.

c) **Psychomotorické:**

- rozvíjení pohybové koordinace prostřednictvím her spojených s anglickými pokyny,
- propojování pohybu, rytmu, hudby a mluveného slova,
- rozvíjení jemné motoriky při výtvarných a tvořivých činnostech,
- upevňování slovní zásoby prostřednictvím pohybových a praktických aktivit.

III. Krátkodobý cíl

- Radost z učení anglického jazyka, aktivní zapojení do her a činností, získávání pozitivních zážitků a postupné osvojování jednoduchých anglických slov, frází a pokynů.

Obsah činnosti
a) Seznamování se základní anglickou slovní zásobou prostřednictvím obrázků, her, písniček, říkanek a pohybových aktivit.

b) Procvičování tematických okruhů – barvy, čísla, zvířata, rodina, části těla, jídlo, oblečení, počasí, roční období, emoce a další témata z každodenního života.
c) Hraní didaktických, pohybových, deskových, karetních a skupinových her zaměřených na porozumění a upevňování anglické slovní zásoby (např. Bingo, Pexeso, Simon Says, hádanky).

<u>Klíčové kompetence:</u>
Realizace výchovně vzdělávacích cílů povede k naplnění následujících klíčových kompetencí: kompetence k učení, kompetence k řešení problému, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence k trávení volného času.

Podpora anglického jazyka ve školní družině

Podpora angličtiny/prvky CLIL, ve školní družině spočívá v přirozeném a nenuceném začleňování cizího jazyka do běžných odpoledních činností. Na rozdíl od formální výuky ve škole, se angličtina přirozeně propojuje s činnostmi v družině (hrou, tvořením, pohybem, četbou, zpěvem), aniž by šlo o výuku jazyka. Tento přístup podporuje rozvoj jazykových dovedností a kulturního povědomí.

Přínosy vzdělávání ve školní družině

- **Přirozený rozvoj jazyka:** Děti se učí druhý jazyk hrou a bez stresu, což vede k efektivnějšímu osvojování a používání jazyka.
- **Flexibilita a tvořivost:** Vychovatelé mohou program přizpůsobit zájmům a potřebám dětí, což umožňuje zábavné, projektové a prožitkové učení.
- **Posílení rozvoje kompetencí:** Používání obou jazyků zlepšuje paměť, pozornost a celkovou mozkovou aktivitu.
- **Růst sebedůvěry:** Děti získávají odvahu a jistotu v komunikaci v cizím jazyce, což je pro ně motivující.
- **Lepší multikulturní povědomí:** Díky jazykovému a kulturnímu propojování jsou děti vnímavější k různorodosti a tolerantnější k odlišným kulturám.

Příklady aktivit v družině/metoda CLIL

- **Čtení knih v obou jazycích:** Vychovatel čte příběhy nejprve v jednom jazyce a poté je zopakuje ve druhém, čímž podporuje porozumění. Děti se mohou zapojit do diskuse o obsahu příběhu v obou jazycích.
- **Hraní her:** Jednoduché stolní hry, pohybové hry nebo jazykové hádanky lze hrát v obou jazycích. Příkladem jsou hry na procvičování slovní zásoby (barvy, zvířata).
- **Tematické projekty a tvoření:** Tvořivé aktivity na různá témata (např. roční období nebo svátky) mohou být provázeny slovní zásobou v obou jazycích. Děti mohou vytvářet plakáty s popisky v obou jazycích, při tvorbě rozvíjejí slovní zásobu.
- **Zpěv a hudba:** Zpívání písniček v obou jazycích je efektivní a zábavný způsob, jak si děti osvojí rytmus, výslovnost a nová slova. Dobře poslouží i tradiční říkanky.
- **Vizualizace a štítky:** Popsání předmětů a míst v družině štítky v obou jazycích (např. *stůl/table*, *okno/window*) pomáhá dětem s pasivním osvojováním slovní zásoby.
- **Běžné činnosti a aktivity:** Hovořit a popisovat pomocí prvků CLIL s využitím angličtiny

Zásady práce

- **Vytvoření bezpečného prostředí:** Klíčové je, aby se děti nebály mluvit, i když udělají chybu. Vychovatel by měl být trpělivý a povzbuzující.
- **Důslednost a opakování:** Pravidelné a opakované vystavení oběma jazykům je nezbytné. Vytvoření denní rutiny, která zahrnuje střídání jazyků, podporuje rychlejší učení.
- **Využívání vizuální podpory:** Obrázky, obrázkové kartičky a další vizuální materiály usnadňují dětem porozumění a zapamatování si nových slovíček.